

آمدها

چالش‌های جدید صنعت تکمیل نساجی پاکستان

شده در پاکستان نیز از انواع زبر تا بسیار عالی تغییر می‌کند. استفاده از پنبه ی رنگ شده که روشی منحصر به فرد و جذاب می‌باشد، پتانسیل تبدیل شدن به بخشی از بازار پارچه و پوشاک را دارا می‌باشد، با این حال محدودیت‌هایی برای این امر وجود دارد. پنبه ی خود رنگین که دارای بازده کمی می‌باشد، عموماً دارای طول کوتاهی بوده و استحکام آن نیز کم می‌باشد.

تعداد زیادی واحد عمودی یکپارچه وجود داشته که فرآیند تولید در آنها از لیف تا محصول نهایی کنترل می‌گردد. تولید پارچه (بخش کارخانه‌ای) از ۹۱۵ میلیون متر مربع در ۲۰۰۵-۶ به ۱۰۰۹ میلیون متر مربع در ۲۰۰۹-۱۰ رسید.

از این رو میزان متوسط تولید سالانه ۲٪ افزایش پیدا نمود. از کل تولید پارچه در ۲۰۰۹-۱۰ در بخش کارخانه‌ای، ۵۷٪ به صورت خاکستری، ۳۰٪ رنگ و چاپ شده و ۱۳٪ مخلوط و سفیدگیری شده، تولید گشتند. تولید پارچه (بخش کارخانه‌ای) در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱- تولید پارچه

سال	تولید (میلیون متر مربع)
۲۰۰۳-۰۴	۶۸۳/۴
۲۰۰۴-۰۵	۹۲۰/۷
۲۰۰۵-۰۶	۹۱۵/۳
۲۰۰۶-۰۷	۱۰۱۲/۹
۲۰۰۷-۰۸	۱۰۱۶/۴
۲۰۰۸-۰۹	۱۰۷۱/۰
۲۰۰۹-۱۰	۱۰۰۹/۴

Source: Textile Commissioner's Organization Government of Pakistan.

واردات ماشین‌آلات

در حال حاضر پیشرفت چشمگیری در تولید بخش نساجی پاکستان رخ داده است. طی ۱۰ سال گذشته (۲۰۱۰-۱۹۹۹) این بخش بیش از ۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در مدرنیزه نمودن و ارزش افزوده ی بیشتر انجام داده است. واردات ماشین‌آلات چاپ و تکمیل نساجی از ۵۸۷/۸۵ میلیون روپیه در ۲۰۰۸-۰۹ به ۱/۴۱ میلیارد در روپیه در ۲۰۰۹-۱۰ افزایش پیدا کرد و از این رو افزایشی به میزان ۱۴۰٪ را از نظر ارزشی ایجاد نمود. واردات ماشین‌آلات چاپ و تکمیل نساجی پاکستان در جدول ۲ ارائه شده است. به واسطه ی صرفنظر نمودن از تعرفه های گمرکی و مالیات‌ها، ابداع سرمایه‌گذاری انحصاری و LTFF بر واردات ماشین‌آلات نساجی، سرمایه‌گذاری جدیدی در بخش نساجی آغاز گشته است.

صادرات بخش نساجی که ۶۷٪ از صادرات کشور را به خود اختصاص داده است (۴۰٪ برای استخدام و ۸/۵٪ برای GDP)، پیشرفت قابل توجهی طی سالیان اخیر داشته است. تعداد دقیق کارخانه‌هایی که دارای واحدهای پردازش و چاپ روتاری می‌باشند، مشخص نمی‌باشد؛ با این وجود، اغلب واحدهای موجود دارای ماشین‌های باتکنولوژی عالی بوده و در تملک اتحادیه‌های صنعتی و اقتصادی بزرگ مانند Adamjee, Gul Ahmeds و غیره می‌باشد.

در حال حاضر، بیش از ۷۰۰ واحد پردازشگر مستقل در داخل و حومه ی، Faisalabad, Karachi و Gujranwala موجود بوده که در آنها حدود ۷۰ واحد یکپارچه با تسهیلات تکمیل کامل وجود دارد. این واحدهای یکپارچه دارای امکانات تکمیل کاملی مانند سفیدگری، مرسیزاسیون، رنگریزی، کالندرینگ و چاپ می‌باشند.

این واحدهای چاپ و پردازشگری نساجی به ۳ گروه A, B, C تقسیم می‌گردند: گروه A دارای تسهیلات کامل مانند سفیدگری، مرسیزاسیون، رنگریزی، کالندرینگ و چاپ می‌باشد.

این واحدها از بخش ماشین‌های بافندگی برقی پارچه را آماده نموده و پس از پردازش، پارچه‌های مربوطه را تحت عناوین برندهای خود علامتگذاری می‌نمایند. گروه B مستقیماً با محصولات واحدهای یکپارچه رقابت می‌نماید. محصولات این گروه از لحاظ کیفیت، طرح و رنگ، هیچ نوع برتری نسبت به محصولات کارخانجات یکپارچه ندارد. همانند کارخانجات یکپارچه، این واحدها محصولات خود را در بازار عمده فروشی به فروش می‌رسانند.

واحدهای گروه C، آن از دسته واحدها بوده که فاقد تسهیلات تکمیل کاملی می‌باشند. این واحدها شامل سفیدگری و رنگریزی می‌گردد. در مقایسه با نوع A، این واحدها بر اساس سفارشاتنی که می‌پذیرند، کار بیشتری نیز انجام می‌دهند. به علاوه این واحدها پارچه را از بازار تهیه نموده و پس از پردازش، آنها را تحت نام برند خود روانه بازار می‌نمایند.

پارچه چیزی نیست، جز یک منسوج که از رشته‌های نخ حاصل شده است. این منسوج حاصل فرآیندهایی نظیر بافندگی حلقوی پودی (تریکو)، تری پودی، گره زنی و قلابدوزی می‌باشد.

پارچه در زندگی روزمره کاربرد بسیاری دارد. پارچه در تولید پرده، پوشاک، رختخواب، صنعت مد و مبلمان استفاده می‌گردد. همچنین پارچه در صنعت نساجی نیز استفاده می‌شود. این نوع پارچه از نایلون، پلی استر و اکریلیک حاصل می‌گردد.

تولید پارچه

بخش‌های بافندگی و پوشاک تکمیل شده آماده بازار دارای سه زیر بخش می‌باشد:

- یکپارچه

- واحد‌های بافندگی مستقل

- بخش بافندگی برقی

پارچه در هر دو بخش کارخانه‌ای و غیر کارخانه‌ای استفاده می‌گردد. پارچه ی تولید

جدول ۲- واردات ماشین آلات تکمیل نساجی

۲۰۰۸-۲۰۰۹		۲۰۰۹-۲۰۱۰		ماشین ها
ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	
۱۲۱/۲۱	۲۵۱	۱۵۷/۵۱	۳۴۹	ماشین های رنگرزی
۶۶/۰۷	۲۴	۱۴۹/۷۱	۶۱	ماشین های سفیدگری
۲۳۴/۰۲	۲۳۹	۹۴۰/۶۸	۳۳۱	ماشین های رنگرزی
۱۰۴/۳۶	۱۹۳	۲۰/۲۲	۲۰	ماشین های پوشش دهنده و متصل کننده
۶۲/۱۹	۴۶	۱۴۵/۷۸	۵۳	ماشین های تکمیل
۵۸۷/۸۵	۷۵۳	۱۴۱۳/۹۰	۸۱۴	کل

Source: Federal Bureau of Statistics, Government of Pakistan

از سوی دیگر، قیمت کالاهای نساجی پاکستان نسبت به محصولات سایر کشورها مانند بنگلادش، هند و چین در بازار بین المللی کمتر می باشد. دولت تعداد زیادی انگیزه به صورت بسته های نساجی، حمایت تحقیق و توسعه (R&D) و مبادله وام های کلان برای این بخش اعلام نمود. طبق گزارش بانک ایالتی پاکستان، موسسات مالی طی نیمه ی نخست سال مالی جاری، ۸۳۶ میلیارد روپیه برای بخش نساجی پرداخت نمودند، گفتنی است که این رقم در سال گذشته ۶۵۷ میلیارد روپیه بوده که نشانگر رشدی معادل ۲۷ درصد می باشد. مبلغ قابل توجه ۷۶۸ میلیارد روپیه برای فرآیندهای تولید منسوج مانند ریسندگی، بافندگی و تکمیل، تولید کالاهای تکمیل شده ی آماده بازار البسه ی تریکو (کشپاف) و فرش و قالیچه اختصاص داده شد. ۶۸ میلیارد روپیه باقیمانده نیز برای تولید پوشاک و البسه ی آماده در نظر گرفته شد. به واسطه ی کمبود برق و گاز، صنعت نساجی از واحد های ریسندگی و بافندگی تا تولید پوشاک ارزش افزوده، پارچه های تکمیل شده برای بازار و منسوجات خانگی، به منظور کاهش هزینه ها شروع به تعدیل نیروی انسانی نمودند. این صنعت بخشی از نیروی کار ماهر و نیمه ماهر خود را به حال تعلیق در آورده تا از هزینه ها کاسته و جلوی ضرر ایجاد شده را بگیرد.

دولت پاکستان، اخیراً با درخواست انجمن بازرگان مبنی بر اختصاص تسهیلات Zero rating برای بخش نساجی، تعرفه گمرکی و Federal Excise Duty صفر درصد موافقت نمود. هرچند این امر موجب منع مالیات یک درصدی برای این بخش، ۶ درصد مالیات در نرخ و ۶ درصد در پارچه رنگرزی شده است. این طرح تنها برای موجودی های ثبت نام شده شرکت و صادر کنندگان خواهد بود. با این حال، تعرفه ی واردات مواد خام صفر باقی خواهد ماند.

Source: Pakistan Textile Journal
Pakistan Textile Journal

جدول ۴- صادرات پارچه های پنبه ای در کشورهای مختلف

کشور	۲۰۰۹-۲۰۱۰	۲۰۰۸-۲۰۰۹
ترکیه	۲۳۷،۷۸۰	۵۹۲،۲۰۱
بنگلادش	۵۷۶،۱۹۹	۳۹۶،۱۷۶
ایتالیا	۵۹۱،۱۳۸	۵۹۰،۱۵۲
سريلانكا	۲۶۹،۹۲	۴۱۰،۷۸
ایالات متحده امریکا	۲۵۵،۸۲	۴۱۷،۹۷
چین	۴۷۴،۷۷	۴۱۸،۷۹
آلمان	۸۳۱،۷۳	۹۶۴،۷۷
اسپانیا	۹۲۶،۶۹	۹۷۸،۵۸
بلژیک	۵۲۸،۵۰	۸۴۱،۵۵
انگلیس	۱۴۱،۴۸	۰۶۴،۴۶
مصر	۰۹۴،۴۳	۷۲۰،۴۳
هند	۳۶۲،۳۳	۵۱۰،۲۶
پرتغال	۸۹۳،۳۳	۶۷۵،۳۹
هلند	۸۵۶،۳۲	۴۲۹،۳۱
ایالات متحده اروپا	۱۷۶،۳۱	۳۹۸،۶۲
جمهوری کره	۸۱۶،۳۰	۹۷۶،۲۵
هنگ کنگ	۵۸۷،۲۶	۰۶۲،۴۱
سایر کشورها	۷۲۰،۴۹۷	۴۸۹،۶۵۹
کل	۰۵۵،۸۰۰،۱	۲۸۹،۹۵۵،۱

Source: Trade Development Authority of Pakistan

صادرات پارچه های پنبه ای

تجارت جهانی در پارچه های تری پودی به ۲ دسته طبقه بندی می گردد، پارچه های مخلوط و پارچه های ترکیبی یا مصنوعی که عموماً به پارچه های بشر ساخت ارجاع داده می شوند. قاره آسیا صادرات بسیار زیادی به ایالات متحده آمریکا، اروپا و سایر کشورهای جهان دارد. همچنین پاکستان یکی از تامین کنندگان اصلی پنبه در بازار جهانی می باشد.

محصولات نساجی پاکستان، به واسطه ی رقابت شدید با بنگلادش، هند و چین، از رقابت کمتری در بازار بین المللی برخوردار می باشد. صادرات پارچه های پنبه ای از ۲/۶۳ میلیارد مترمربع به ارزش ۲/۱۱ میلیارد دلار در ۰۶-۲۰۰۵ به ۱/۷۵ میلیارد مترمربع به ارزش ۱/۸ میلیارد دلار رسید (یعنی کاهش ۱۵ درصدی از نظر ارزش). جدول ۳ حاوی صادرات پارچه های پنبه ای می باشد. حدود ۴۰ درصد از پارچه های صادر شده از پاکستان، خام بوده و پارچه های رنگ شده تنها ۲۰ درصد از کل صادرات پارچه این کشور را به خود اختصاص می دهند. صادرات پارچه های خام منجر به تحقق ارزش واحد کمی گردید. بازار های اصلی پارچه پاکستان شامل ترکیه، اسپانیا، بنگلادش، سريلانكا، آلمان، ایالات متحده امریکا، ایتالیا، چین می باشد. صادرات پارچه های پنبه ای از پاکستان به کشورهای مختلف در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۳- صادرات پارچه های پنبه ای

سال	مقدار (میلیون متر مربع)	ارزش (میلیون دلار امریکا)
۲۰۰۳-۰۴	۲۴۹	۱۷۱۱
۲۰۰۴-۰۵	۲۳۹۹	۱۸۶۳
۲۰۰۵-۰۶	۲۶۳۴	۲۱۰۸
۲۰۰۶-۰۷	۲۲۱۱	۲۰۲۶
۲۰۰۷-۰۸	۲۰۳۵	۲۰۱۰
۲۰۰۸-۰۹	۱۸۸۲	۱۹۵۵
۲۰۰۹-۱۰	۱۷۵۳	۱۸۰۰

Source: Export Promotion Bureau, Government of Pakistan.

مشکلات بخش تکمیل

صنعت نساجی پاکستان به واسطه ی مسائل اجتماعی و محیطی از سوی خریداران اروپایی و امریکایی، با چالش های زیادی مواجه می باشد. تاثیر قوانین محیطی بر بخش نساجی پاکستان بر طبق پارامترهای زیادی طبقه بندی می گردد. با این وجود، مهم ترین معضلی که بخش نساجی پاکستان با آن روبه رو می باشد، فاضلاب است. فرآیند های نساجی آب بسیار زیادی مصرف می نمایند. هزینه فرآیند تولید که با نرخ بالای سرمایه گذاری همراه گردیده، فاکتور مهمی در تولید محصولات می باشد.